

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografa:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Duka, Heinrich
Schulek, Rudolf Mosse, A. Oppel;
Nachfolger; Anton Oppel; J.
Danneberg, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Berni; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de România; în Ham-
burg: Karoly & Liepmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garnonă pe o colonă 8 or. și
50 or. zimbriu pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LVII.

„Gazeta” iese în săptămânul.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
la administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 80 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Acțiunile abonamen-
tele odată și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 177.

Brașov, Sâmbătă, 13 (25) August

1894.

Modul de a lupta alu Sașilor.

II.

Brașov, 12 August v.

Este un proverb vechiu ger-
man, care dice: „Celu ce are untu
pe capu, se nu se preumbe prin
sore”. Acestu proverb ni-a venit
în minte fără de voiă, când am
cețit cele ce se scriau în „Münchener
Neueste Nachrichten” despre poli-
tica Sașilor ardeleni și modul lor
de a lupta.

Cei ce se știu cu musca pe că-
ciulă aru trebui să fiă mai modești,
mai drepți și mai puțin bănuitori
de cum este scriitorul articolului
din foia bavareasă. După ce odată
recunoșce, că Sașii sunt exclusivi,
„pentru-că nu cunosc propaganda
națională”, se se mulțimescă cu a-
tăta și se nu vrea să ia în apărare
acest fatalu exclusivismu, precum
și păcatele vedite ale politice pre-
conisate de el, suspiționându în
modu cu totul neîntemeiatu leali-
tatea Românilor.

Căci ce este, decă nu o suspi-
ționare a lealității noastre, când se
dice în amintita foia:

„Zace în firea Sașilor de-a nu
„părăsi terenul legalu, de aceea ei
„nici n’au martiri ca Români, cari
„imple închisorile de statū ale Un-
„gariei și ale căroru politică grava-
„minală i-a adus în prepus de-a
„aparține unei „Români iredente“...
„...Nici n’avem să ne temem,
„că Germanul Transilvaniei, care
„cugetă și cumpănesce liniștitu, se
„va lăsa să fiă împinsu de Români
„la escese, seu fapte ilegale...”

Amu vrea să ne spună autorul
articolului din „Münchener Neuste
Nachrichten”, cari sunt escesele
seu fapte ilegale, ce le-au comis
Români?

Noi îi vomu pute din contră do-
vedi, chiar după constatările diare-
loru săsesci din Ardealu, că esce-
sele și faptele ilegale s’au comis
numai din partea maghiară în contra
Românilor.

Opozițiunea națională a Româ-
nilor s’a manifestat numai pe cale
legală și decă n’a putut să se ma-
nifesteze și pe teren parlamentaru,
Sașii ardeleni știu foarte bine, care
este adevărata cauză.

„Politica gravaminală” a Ro-
mânilor, a putut să-i aducă pe
aceștia la Unguri în prepus, că aru
fi „dușmanii statului” și aru ținti la
destrămarea lui și la „daco-româ-
nismu”, dăr ore nu au toștu suspi-
ționați în altu chip totu așa de
mult și Sașii, pe câtă vreme au
reclamat drepturile lor naționale?
Nu au făcut Sașii ardeleni tocmai
acea politică gravaminală la 1866,
când în reprezentațiunea universi-
tății săsesci au luat în apărare drep-
tul publicu alu Transilvaniei și egala
loru îndreptățire națională?

Sașii au voit atunci să revin-
dice drepturile țării și ale națiunei
loru, folosindu-se de un mijlocu
legalu. Părăsit’au ei pentru aceea
terenul legalu? Acăsta credem,
că nimeni dintr’înșii nu-o va sus-
ținé, căci, dice-se, aceea părăsire ar
fi fost chiar în contra firei săsesci.
Atunci de ce li-se atribue Români-
loru ca escesu și ca faptă ilegală,
când făcu acelaș lucru? Ori dăr
folosirea dreptului de petiționare la
coronă nu pôte fi considerată ca
mijlocu legalu de luptă?

Ce aru trebui să dicem atunci
despre Ungurii kossuthiști, cari re-
vindică vechia independență a Un-
gariei și a căroru politică țintese
la delăturarea pactului dela 1867?

Aceste tôte le știe foarte bine
și autorul sibiianu alu articolului
din vorbă, elu trebuie să știe și a-
ceea, că decă Sașii ardeleni n’au
ađi martiri ca Români prin închi-
sorile de statū, cauza nu este, că
n’au voit să s’abată dela calea le-
gală. Puteau să continue Sașii pe
terenul legalu politica loru opozi-
țională inaugurată sub regimul Tisza
și se-o înăsprască, în raportu cu pe-
riculul, ce a crescutu, și a căruia
existență ei nu o negă, ba o accen-

tuază cu aplombu la tôte ocasiu-
nile. Atunci, de siguru, că ar fi a-
vutu și ei până acuma câțiva mar-
tiri. Ce au făcut însu Sașii? Ei nu
numai, că au curmatu ori ce opo-
zițiune tață cu guvernul ungurescu
la 1890, dăr au mersu unu pasu
mai departe și au intrat chiar cu
intregu statul loru majoru în ta-
băra guvernului.

Se n’telege, că terenul alun-
cosu și prăpăstiosu, pe care s’a pus
politica săsesci în timpul din urmă,
va apare în ochii stăpânirei, ca cel
mai legalu. În consecență însu gu-
vernamentalismul Sașilor aru tre-
bui să-i scutescă pe aceștia nu nu-
mai de martiragiu ci și de ori-ce
atacu și suspiționare.

Cum stă lucrul însu în reali-
tate?

Articolul din „M. N. Nach-
richten” ne dă lămuriri de ajunsu.
Elu ne spune, că atacurile în con-
tra condițiunilor de existență ale
Sașilor n’au încetat, ba s’au mai
înăspit, ne spune că Sașii simt,
că au aceeași sorte cu Români, și
sunt amenințați de acelaș pericolu
ca Români și că de aici derivă și
interesul lor pentru mișcarea ro-
mână.

Intrebăm acuma ce rațiune măi
pôte avé „modul de a lupta” alu
Sașilor, care îi ține cu mâinile le-
gate în tăbăra guvernului, când in-
teresele cele mai vitale ale existen-
țelor naționale reclamă dela ei
se stea alături cu Români și cu ce-
lelalte naționalități nemaghiare, fă-
cându cea mai hotărîtă opozițiune
actualului sistem de guvernare?

Se vede că așa ceva i-a um-
blat prin gându și autorului arti-
culului din foia bavareasă, când a
scris, că o alianță între Germani
și Romani ar apăre în sine ca o
unire a două antitese europene.

Câte antitese de aceste nu au
unitu sörtea comună și pericolul
comun!

Dăr cele mai mari contradicēri
le oteră însuși „modul de a lupta”

alu Sașilor. A merge cu guvernul
și a te lupta totodată în contra ata-
curilor venite din partea lui; a vo-
seți asigură interesele de existență
națională și totuși a nu face opozi-
țiune legiloru asupritore, prin car
sunt amenințate; a avé o sorte co-
mună și a fi espus unu pericolu
comun cu alții și totuși a sta iso-
latu de ei — tactica acăsta, ne va
da dreptate ori și cine, numai poli-
tică nu se pôte numi.

Pentru ca politica Sașilor să
ia o direcțiune mai sănătoșă și ma-
folositoare nației săsesci și țării ar
prin urmare, după noi, cea mai ur-
gentă necesitate, ca să se schimbe
radicalu modalitatea de luptă a Sa-
șilor și din luptă aparentă ce este
să devină o luptă reală, consciă d
ținta ei.

Atunci ușor se voru pute de
lătura tôte contradicēri.

La demonstrațiunile contra epis- copului Pavelu.

Cetitorii noștri își voru aduce amint
de demonstrațiunile arangiate în Orade
mare de „patrioții maghiari” contra epis-
copului Pavelu în primele zile ale lune
Augustu anul trecut. Demonstrațiunile
acele au urmatu îndată după aparițiunea
faimoșei broșuri a renegatului Pituk Bela
ce acesta a îndreptat’o contra capului său
bisericescu.

Apröpe 5000 de indiviđi năvliră asu-
pra palatului episcopalu și asupra semina-
rului, ale căroru ferestri au căcutu victi-
mă hordelor turbate. Dăr sëlbaticii nu
se îndestuliră numai cu atăta, ci setea de-
sparge și ruina îi făcu să năvlăscă ș
asupra locuințelor a vr’o 40 de inteli-
genți romani, până când în fine intreven
miliția.

Șim, că chiar Maiestatea Sa mo-
narchulă a desaprobatu aceste barbarii la
Boroșu-Șebiu cu cuvântul: infamiă. Cu
tôte aceste Tribunalul reg. din Oradea
mare abia acuma după unu an se put
reculege și hotărî de-a porni o cercetar
criminală în contra turburătorilor și ați-
țătorilor. După cum spun foile ungu

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

BELLA.

De Catulle Mendès.

Pe acele vremi eram încă băiatu —
puteam fi de vre-o 14 ani, seu nici atăta —
M’au trimis de acasă, să învățu nemtesce
intr’unu vechiu orașu germanu. M’au dat
la unu corespondent alu unchiului meu,
un bancher. Era un orașu străvechiu,
plin de case învechite și de omni bē-
trani.

Gândindu-mă la acestu orașu, elu imi
apare, ca o Necropole coperită de unu veltu
de ceta, în care umblă încoce și incolo
figuri cu pēru cărunți. Numai bētrani, po-
puru curatu de Mathuzalem. Și eu totuși
eram fericit, fiind-că biserica catedrală
era așa de frumoșă și Bella era așa de
drăguță.

Bella era nepoțica servitorului bise-
ricei, o copilă rumenă la față, cu pēru
blondu, ca o rosă crescută între snopii de

grâu, în vērsta, când copilele nici nu știu,
că-su nevinovate.

De dimineața până sēra eram im-
preună în biserica uriașă și întunecoșă, și
ne iubiam; părea că și biserica ne iu-
besce, nu era față de noi așa de rece, ca
altă-dată; mai că nu suridea. Vremea stri-
case așa de multu acăsta zidire străveche,
incătu în timpul din urmă abia se putea
servi în ea; străinii încă cercetau rar
reliciuile sante. Astfel eram apröpe tot-
dēuna singuri în biserica.

Erau zile nebune acestea. Bella, pen-
tru plăcerea mea, se juca bucuroșu cu ju-
cării de-ale băieților, er eu pentru plă-
cerea ei mă jucam cu păpuși, numai ca
să plăcem unulu altuia. Aruncam globu-
rele pe naia bisericei uriașe pavată cu mar-
moră; une-ori globurelele săriau peste lite-
rele „Carolo Magno”. Apoi retrași în vre-
un unghiuletu îmbrăcam și desbrăcam pă-
pușa Bellei. C’o ocașiă, în mână cu păpușa,
mergeam la vasul cu apă sfințită, și eu
băgēndu mânăta păpușei în apa sfințită,
făceam cruce cu ea. Apoi pufiam de risu.

Aflam sute și sute de blăstemății, ce
le făceam între păreții triști ai bisericei.
O statuă de piatră, care reprezenta pe-unu
episcopu, nu avea nasu; noi i-am făcutu
unulu. Apoi ne-am suitu pe-unu sarco-
fagu, în care durmiau somnul de veci
un domn mare cu nevastă-sa; la picio-
rele sarcofagului pădău un leu și un
cane. Statuele nu erau mănioșe pe noi.
Mai departe era o statuă, cu două spre-
dece trepți, cari conduceau la unu tron
puternicu din piatră; era tronul lui Ca-
rolu celu Mare. Napoleonu celu Mare,
umblādu odată pe-aici, a privit acestu
tronu renumit, cu capul descoperit a
statu plecatu înainte relicuiei, dăr n’a cu-
tezat să ședă în elu. Dăr ce n’a cutezat
Napoleonu, am făcut’o noi; de obicei
luam pe acestu tron prânțulu, care consta
din cerășe și pâne nēgră. Iubiam, cu deo-
sebie, jocul „de-a mija”; aflam locuri
foarte potrivite de-a ne ascunde după co-
ciuguri, sarcofagii, statue și în unghetele
întunecate. De multe-ori căutam înzadar
pe Bella câte cinci minute, până când, în

fine, ea striga ridēndu din interiorul unu
sarcofagu de marmoră: „aici sunt!”

Intre locurile plăcute era și amvonul
Mai ales în zilele cu sōre elu strălucea d
multele pietri scumpe. Impodobit cu dia-
mante, chrysopraz, amethyst și carbuncul
el apărea, ca o coronă uriașă, și noi voio-
ne miram de pompa colorilor lui.

Dăr asta nu putea să țină totu aș
pentru veci. Îndată ce din acești d
băieți s’au făcutu fecioru și fată mare, nu
mai puteam trăi numai din jocuri și ris
Totu felulu de gânduri, indoială și sp-
ranță începeau să ne persecute. Adeseo
alungādu-ne unulu pe altulu, ni-se atinge
mână pe mână; mâinile nu grăbiau să
despartă, și în urma acăste se întelneau
privirile; inima fetei începe să bată,
aripile unei păserele prinsă, când vrē
scape.

Oh, Bella, dragă Bella! Nu nuz
pe amvonu erau diamante și ametis
căci luceau și în ochii ței. — Apoi gr
mađii ei erau așa de albi!

Intro di i-am dicit:

resci, acuma au fost puși în stare de acusațiune 31 de indiviți pentru violență față de privați și pentru așitare. Pentru așitare sunt învinovați George *Bercsey*, președintele unei corporații industriale, și Eduard *Sas*, redactor. S'a aflat, că cel d'întâiu împărțise flacone cu cernelă între demonstrații, cu cari se arunce asupra palatului episcopal; al doilea ținu vorbiri așitătoare. Amândoi însă negă acum faptul.

Pentru violență față de privați sunt acușați: diariștii Desideriu *Fehér*, Ludovic *Halász* și Iuliu *Vidosich*, actorul Nicolau *Borsodi*; amplexii privați Ludovic *Jég* și Ioan *Horváth*, școlarul Desideriu *Devald*; calfele Iosif *Rieger*, Ladislau *Papp*, Ludovic *Szilágyi*, Adolf *Schlesinger* și Iosif *Ekkert*; comercianții Ștefan *Szük*, Samuilă *Feder*, Ioan *Schweider*, Iosif *Klein*, Iuliu *Frater*, Carol *Dergacs*, Ioan *Gencz*, Alexandru *Pipó*, Armin *Klein*, Iosif *Vidosich* sen., Iacob *Brittig*, Desideriu *Kalinoczki*, Ștefan *Pál*, Victor *Gyogovsky* și Desideriu *Fehérvári*.

Față cu Dr. Iosif *Kálmán*, care căduse în duel, apoi față cu inspectorul de școle Blasiu *Orbán* și diariștii Dr. *Bela Lázár*, cari asemenea fură trași în cercetare, s'a sistat procedura judecătorească.

Ca apărători s'au înscințat până acuma: Dr. *Wilhelm Fried* și Dr. *Edmund Rádl*.

E caracteristic, că tocmai față cu urzitorul intelectual al acestora demonstrații, inspectorul de școle ung. din Oradea-mare, s'a sistat cercetarea. De-a merge totu cam așa, le putem gratula de pe acuma „patrioților de stradă“ la achitarea ce-i așteptă.

Dér cu cavalerii vandalismelor dela Turda de an și de acum doi ani cum stă lucrul? S'au tras în cercetare și în ce stadiu se află cercetarea? — Despre aceste întrebări am fi în drept s'așteptăm dela D-lu ministru de interne Hieronymi o lămurire, după ce ni-am fost luat permisiunea de a-lu interpela de repetite ori în afacerea acosta.

In cestiunea revisuirii legii de naționalitate.

Foia guvernamentală din Clușiu, „*Kolozsvár*“, face în numărul său mai nou un apel către toți bărbații specialiști în ale justiției, administrației, învățământului și bisericeii, ca în colonele sale să arate vederile lor cu privire la revisuirea legii de naționalitate.

Foia guvernamentală declară, că ea încă aderă la idea revisuirii, și de aceea dă, că trebuie lămurite vederile, mai ales în ce se ține de partea privitoare la *instrucțiunea publică* a articolului de lege 44 din 1868; apoi trebuie „îndreptate“ dispozițiunile legii privitoare la *folosirea limbii înainte judecătorilor* „în mod corăspundător nouelor rapoarturi, și cu stricta observare a spiritului legii“.

Cuvintele din urmă indică în modul cel mai clar sensul maghiarizator, în care se planuesce revisuirea faimósei legi de naționalitate.

Până se va întâmpla însă această revisuire, foia guvernamentală provacă judecătorii statului „să observe cu punctualitate ceea ce legea dispune lămurit în privința „întrebuințării oficiale a diferitelor limbi din țară“.

Pentru ca aceste dispozițiuni ale legii să fie cunoscute din partea cetitorilor săi, foia guvernamentală reproduce pe pagina primă a numărului său de ieri art. 44 ală legii din 1868, privitor la egala îndreptărire a naționalităților.

Invetători conșcii.

Se scie, că la Hodmező-Vásárhely încă a fost deschisă vara acosta un curs de șese săptămâni pentru invetarea limbii maghiare. După terminarea cursului, direcțiunea, profesorii, împreună cu magistratul orașenesc au dat un banchet în onorea invetătorilor. La acest banchet, după cum i-se raportă „*Tribunei*“, invetătorii noștri s'au purtat foarte brav. Unul dintre ei, d-lu *Ioan Marcu*, invetător în Bocșa-montană, într'un toast românesc, talmăcit pe ungerese prin un demn coleg al său, în numele său și al tuturor docenților români prezenți a declarat sărbătorește, că ei au venit la cursul de limba maghiară, numai ca să plinescă prescrierile legii, inima lor însă rămânescă române, și ei vor rămâne și de aici înainte invetători români, propovăduitorii culturii naționale române. Cunoștința limbii maghiare nu numai că nu va abate dela iubirea neamului lor, ci mai vârtos îi va întări în spiritul lor național român. Esemplele mărețe din istoria națiunii maghiare le vor servi lor de povăț, ca și ei să-și iubescă némul, limba națională română, și pentru poporul român, pentru limba și drepturile lui naționale să-și verse, lipsă fiind, și cea din urmă picătură de sânge!

Așa au vorbit invetătorii români, siliți a frecuenta cursul de limba maghiară!

Onore lor!

Reintorcându-se către casă, acești bravi invetători „in corpore“ au vizitat pe iubii noștri condamnați în temnița de stat a Seghedinului, și unul fiă-care, între lacrimi pătunțătoare, au declarat, înainte luptătorilor aruncați în suferințe, alipirea lor eternă către cauza sfântă națională, și admirațiunea lor pentru cei ce suferă robie grea pentru poporul românesc.

Ce frumoasă a fost această manifestațiune spontană, vrednică de timpurile grele în care trăim. Ore prigonitorii noștri trage-vor morală sublimă politică din această întâmplare, ce le vorbesce atât de clar?

SCIRILE ȚILEI.

— 12 (24) Augustu.

Adunarea generală a comitatului Sibiu, ce s'a ținut Marți sub conducerea d-lui comite suprem G. Thalmann, a rezolvat peste 60 de obiecte, partea cea mai mare de interesu secundar, dăce „*Teleg. Rom.*“ La ordinea țilei a fost și alegerea unui pretor, pentru cercul Sibiu. Au reflectat pentru acest post trei candidați, doi Sași și un Român. Voturile s'au împărțit astfel, că candidatul român a rămas în minoritate cu 3 voturi și astfel a fost ales practicant delă comitat I. Schöpp cu 16 voturi. S'a adus la cunoștință, că guvernul a încuviințat prolongirea concesiunii încă pe un an a clădirei liniei ferate Sibiu — Rășinari și Sibiu — Vințulu de jos. Acosta clădire se va și începe și se va prelungi până la Turnu-Roșu. Asemenea s'a dat concesiune pentru clădirea unei linii ferate Agnita — Noorichiu — Sibiu deputatului statului Meltzel și lui O. Dör. Ședința a durat 2 ore și a fost slabă cercetată.

— 0 —

Trei invențiuni ale unui Român. D-lu M. Brăniaru, mai de mult redactor la „*România Liberă*“ și apoi la „*Constituționalul*“, se află acuma în capitala Germaniei, spre a fabrica cele trei invențiuni ale d-sale. Una din aceste invenții e un întorcător de note, care va purta numele unei încântătoare dame germane, a doua un deșteptător, care dăcă la primul semnal cel ce dorme nu vră se scoale, îl aruncă afară din pat, și a treia: o stingătoare de țigări și țigaret, pentru care mai ales damele în saloane vor fi mulțămitoare inventatorului. Aparatele sunt foarte simplu construite și, după împlinirea formalităților pentru patente, se vor fabrica în Germania ca articole de casă și se vor vinde cu prețurile cele mai moderate.

— 0 —

Violarea repausului de Dumineca. Din Budapesta se comunică, că editorii țiarelor „*Pesti Hirlap*“, „*Budapest*“, „*Neues Pester Journal*“ și „*Politisches Volksblatt*“, cari au apărut și în așa numita sărbătoare oficiasă de Lună trecută, au fost aspru pedepsiți din partea căpitanului orașenesc pe cuvânt, că au violat legea privitoare la repausul de Dumineca și la ținerea sărbătorii St.-lui Ștefan.

— 0 —

Sórtea diurniștilor. După o informațiune a lui „*Bud. Corr.*“, ministrul-președinte Wekerle proiectează îmbunătățirea sorții diurniștilor, asigurându-le ore-care inamovibilitate, dându-le drept de pensie după un timp mai îndelungat de serviciu și acordându-le diurniștilor mai vechi dreptul de prioritate la ocuparea unor posturi, pentru cari au pregătirea de lipsă.

— 0 —

Bella cu glasul ei dulce, imi esplică totul, și eu m'am liniștit.

Aici erau adunate moștele sfinte, ósele martirilor, cari erau arătate credincioșilor totu la șapte ani odată. Pe părete atârna o bucată galbenă de postav, care se pretindea, că e din haina Vergurei Maria.

— Aici ne vom jura credință! dăce Bella serios, făcându-și cruce; acesta este un loc așa de sfânt, încât căsătoria noastră trebuie să fie foarte fericită.

Intr'o clipă mi-am uitat de frică, de spaimă; am uitat totu, afară de ea, care imi sta înainte ou față trandafiră, cu păr de aur. Am îmbrășsat-o, am început să-i sărut ochii, părul, grumazii, buzele. Dumneadeule, ce fericită a fost acosta nevino-vată noapte a nunții mele!

Și privind în jur de mine, la lumina lampei, vedeam, că par'că moștele sfinte facu semne de binecuvântare și scăfărlile preamăriților ne suridea cu îndestulare...

T. H. P.

Memorandul Slovacilor. Foia croată „*Agramer Tagblatt*“ publică o parte din Memorandul, ce l'au adresat Slovaci guvernului ungeresc și în care protestăză contra disolvării conventului evangelic și contra ștergerii limbii slovece ca limbă liturgică.

— 0 —

Supuși austriaci deportați în Siberia. Din Lemberg se anunță, că birtasul *Kondzielszky* din Galitia rusescă a fost osendit la muncă silnică dimpreună cu alți câți-va supuși austriaci banuși cu spionagiu, și au fost deportați la ocele din Siberia.

— 0 —

Pentru Kulturregylet. În Cristurulă s'acuesc a murit alaltă-ieri președintele clubului independentist local, Carol *Raffay*, care și-a testat într'ea averea în valoare de 40,000 florini Kulturregyletului.

— 0 —

„Lăsați politica“. Primatul *Vaszary* a primit țilele acestea preoțimea din Pojun și jur, în Strigoni. S'a ținut serviciu divin în biserică, apoi primatul a invitat la prânț pe preoți. La masă preoții au adus în discuși și politica bisericească a guvernului, d'ér conciliantul *Vaszary*, nevrând să discute, a dăc: „*Lăsați politica! Mai bine rugați-vă!*“ Preoții, plecând capetele, au tăcut.

— 0 —

Prelegerile de istorie în școlile de cadeți. De câte-va țile profesorii de istorie dela tóte școlile de cadeți ale armatei sunt întruniți în Viena, pentru a lua parte la un curs de informațiune, ce are de scop a regula modul de predare a istoriei, așa încât cu puțin osteneț cadetii să pótă ajunge la cunoștința acestui studiu. Cu conducerea cursului este însărcinat căpitanul Victor *Wenmaring*, profesor la școla de cadeți din Viena.

— 0 —

În Viena se va ține dela 6—10 Septembrie o expoșițiune internațională de vite în prater. Premiul de onore, ce l'a dăruit monarhul, constă dintr'un pocalu de argint cu postament de argint, și din două cane de vin montate. Cei cari voiesc să ia parte la acosta expoșițiune au de a-se înscința la secretariatul societății agricultorilor în Viena, I Herrengasse Nr. 13.

— 0 —

O reuniune jidană. În Lemberg s'a creat o reuniune a Jidavorilor numiți „*Sioniști*“, care își va ține adunarea generală la 30 l. c. Voru lua parte la ea și delegați de ai Jidavorilor austriaci. În programul adunării sunt prevăzute a-se discuta diferite cestiuni religioase și scolastice, apoi cestiunea fundării unei societăți politice jidovesci, și cestiunea, că ce ținută să ia Sioniștii față cu sociali — democrații.

— 0 —

Concertul d-șorelor Frieda Schnell (sopran) și Olga Fogarascher (violină) cu concursul d-lui prof. Lassel se va da la 12 Septembrie în sala otelului central „*Nr. 14*“. Bilete se pótă căpăta în librăria *Himesch*. Stalul I 1 fl. 50; stalul II 1 fl.; galeria 80 cr., parter 60 cr., studenții 40 cr.

— 0 —

Cununiă. D-lu Dr. *Petru Spanu*, profesor în Sibiu, și d-ra *Elena Popescu* se vor cununa Lun, în 27 Augustu n. c., în biserică română gr. or. din Sibiu-cetate. — Adresăm tinerei părechii sincere felicitări.

— 0 —

Pentru orașeni, funcționari, etc. cari au ocupațiuni sedentare sunt prafurile *Seidlitz* ale lui Moll cel mai bun remediu prin efectul lor la regularea mistuirei. O cutie 1 fl. se pótă căpăta d'acum prin poște de către farmacistul A. Moll liferantul curții din Viena. *Tuchlauben 9*. În farmaciile din provincie se scăcă preparatul lui Moll provădutu cu marcă și subscriere.

Din Bulgaria.

— Manifestul lui Zankov —

Refugiatul politic bulgar *Zankov*, a adresat din Viena următorea proclamațiune către compatrioții săi bulgari:

Inbii mei compatrioți! Suferința de

— Dă-mi o sărutare!
S'a gândit câteva timp, apoi mi-a răspuns foarte serios:

— Asta atata însemnă, că vrăi să mă iai de soț; nu-i așa? A săruta însemnăză a-te căsători.

— Căsători? Da, da! Eu vrău să te iau de soț, Bella.

M'am apropiat de ea cu brațele deschise. Ea însă, fără nici o mână, mi-s'a dat din cale.

— Lucrul nu pótă merge așa de grabă! E lipsă și de c. remoniă. Ascultă bine. Ad după cină vino aici înderăt, și eu voi fi aici. S'apoi...

— Imi dai sărutarea?

— Ne vom jura credința, dăce ea.

Câte-va ore mai târziu m'am reintors la biserică catedrală, am intrat pe-o ușă laterală, pe care Bella a lăsat deschisă pentru mine. Noptea era neagră ca funingina. Biserica apărea în întuneric de-o mărime estra-ordinară; statuetele se legăneau ca nise monștri uriași înainte ochilor ei.

Observai licurind o mică lumină; Bella mă aștepta c'o lămpșoră.

— Vino! dăce ea.

Am mers în urma ei, ținându-i rochia la spate. Trecându prin naia bisericeii, am ajuns printr'o ușă la nise trepti de scoică. Am început a urca încet scara. Lampa lumina foarte slab, umbrele noastre arătau figuri schimosite pe păretele mucegăit și ne mări și mai mult frica. Nici nu cutezam a vorbi, fiindă sgomotul pașilor dă un echou neplăcut. Mergeam într'una în sus; ou mână tremurătoare țineam rochia Bellei. Se părea, că am parcurs chilometri întregi. Părul blond al Bellei strălucia așa de frumos la lumina lampei.

— Am sosit! dăce fata.

Privind în jur spaima mi-a crescut. La spatele noastre zăceau, pe policiore închise cu zăbrele, óse de om; vedeam totu felul de scăfărlii, ce se rinjau spre noi. Dér ce este acosta? Unde mă conducă? Ași fi voit să fug, să nu fiu aici.

8 ani de zile, ce-a avut-o poporul bulgaru dela cei născuți în sinul său, fără îndoială, că trebuie să considerăm că o probă, reclamationă de liberarea patriei noastre din sclăvia de cinci sute de ani. Proba această sângeroasă, ne încurajiază la speranță, că precum a trecut sclăvia de cinci sute de ani, așa s'a sfârșit pentru veciă proba de 8 ani, care ni-au adus-o nevredniciei noastre compatrioți.

Soiți bine, că cea mai mare parte a soților mei de principii s'au reținut dela alegerea principelui, pentru-că nu s'au primit câte-va condiții, fără de cari noi ținem de imposibilă existența politicoasă și progresul poporului bulgaru. Acum, când piedecile sunt înlăturate, suntem gata, eu și soții mei de principii, a sta în jurul înălțimei Sale principelui Ferdinand. Fiăcare se-și folosescă puterea de-a restabili concordia turburată și să arătăm Slavismului, celor de religia rusescă și inamicilor Bulgariei, ce zadarnică este ostentela lor, când vreau să abată patria noastră iubită, de pe calea dezvoltării ei firesci.

Iubiți compatrioți! În pace și în iubire cu Rusia, liberatoarea noastră, Bulgaria poate progresa mai departe pe calea, care e indicată în tractatul dela St. Stefano. Încrederea poporului bulgaru în Rusia nu se bazează numai pe tradițiune, ci și pe amintirea Țarului liberator neuitat și pe 200.000 martiri, cari au sângerat pentru patria noastră, pentru libertatea noastră. Încrederea această e mută, și n'o poate clătina în noi nici un act fals, nici scirile false despre pretensele intențiuni ale Rusiei, despre ocuparea Varnei și a Burgasului, despre s'ordonarea armatei bulgare ofiterilor ruși și despre estradarea afacerilor esterne în mâna diplomației rusești. Dacă în anii primi ai liberării noastre am avut conducători ruși, acesta a fost, pentru-că atunci am avut lipsă de ei...

Rusia a cerut numai un lucru, și cu totu dreptul: ca dinastia bulgară să nu fiă dușmană Slavismului, a religiei ortodoxe și a Rusiei. Aceasta am auzit-o eu însu-mi din cercurile rusești competente, șese ani, cât am petrecut în Petersburg. Acum când credem, că domnia tiraniei s'a sfârșit pentru totdeauna, consiieză poporul nostru, să alégă deputați, cari profesază pe față următorul program liberă:

„Intăiu: Pace și iubire cu Rusia. A doua: restabilirea § 38 din constituțiune, (acest § dice, că moștenitorul de tron, trebuie să fiă de religia rusescă). A treia: Aducerea astorfelului de legi, cari corespund democrației și moravurilor poporului bulgaru“.

Sobranja alcătuită din astfel de elemente, va readuce Bulgaria pe cale normală și va introduce următoarele reforme: 1) scărirea exhibitelor administrative; 2) restabilirea echilibrului în bugetul statului, fără sporirea contribuției; 3) neatârarea industriei și a comerțului față de orice înfringere și 4) ridicarea prestigiului principatului.

Dumneșeu să vă ajute în această lucrare!

Dragan Zankov.

Din Rusia.

„Berliner Tagblatt“ anunță din Petersburg, că Țarul a ordonat să nu se fiină manevrele dela Smolensk. Se vede, că monarhul rusesc totuși e pus pe gânduri din partea nihilistilor.

Guvernul rusesc donă pentru teatrul național polon din Varșovia 300.000 de ruble.

Consiliul de stat rusesc a hotărât, ca pentru anul viitor să restringă dreptul coloniștilor germani din Jekaterinoslav, de a-și cumpăra pământ, și că averile coloniștilor să fiă puse sub controla statului, ér scolare lor să fiă foarte strict supravegiate.

Ambasada rusescă din Constantino-

pole a recercat în numele guvernului său pe guvernul turcesc, să-i concedă, ca societatea geografică rusescă să pótă măsura afunțimea Mării negre după cutremurile de pământ din timpul mai recent. Pórta s'a învoit, și în urma acesta o nae din flota rusescă va puté intra în Marea-negră spre scopul acesta, fiind însă pretutindeni însoțită de o nae turcescă, care va controla lucrările. Afară de acesta pe naea rusescă va petrece stabilu unu căpitănu turcu.

China și Japonia.

Singura informațiune mai nouă relativă la evenimentele resbelului chinez-japonesc consistă într'o depeșă din Tientsin, spunându, că escadra chineză de Nord sub comanda amiralului Ting ar fi intrat în golful Petchili în căutarea inamicului și n'ar fi constatată prezența nici a unei nave japoneze în aceste locuri.

Mai interesantă este o depeșă mai veche din Seoul (Coreea), care ne spune, că la lupta din Jashan, în Coreea, soldații coreeni au venit, din ordinul specialu al regelui lor, să combată în rândul trupelor lui Mikado contra contingentelor chineze. Acestu fapt, decă e exact, are o semnificațiune politică bine precisată, fiind că probază, că regele Coreei a luat partea Japoniei contra vechiului său suzeran.

Relativă la valoarea armatei și marinei japoneze, étă ce scrie căpitanul englesu John Ingles, care a stat șese ani în serviciul Japoniei, în calitate de consilier naval:

Flota japoneză póté să fie comparațiune cu o marină europeană, atât în ceea ce privește năile, cât și în ceea ce privește ofierii și echipagiurile sale. Din punctul de vedere al disciplinei, ea este cu totul europeană. Ofierii nu numai că lucrează mult, dér sunt asemenea foarte versați în toate ramurile științei navale moderne. Inginerii japonezi au un merit cu totul particular, și modul cu care mașinile sunt construite, e admirabil.

În multe ocașuni, dice căpitanul în cestiune, am asistat la exerciții de tir și socotescu, că tirul Japoneșilor este escelent. Japonezii, când se află pe bordul unui vas de resbelu, nu se asemănă de loc cu ceil'alți orientali.

Ei sunt foarte răbdători. I-am vădutu în timpul de manevre, ținându-se gata lângă tunurile lor în timpul unei nopți întregi și scoborându-se apoi pe pământ, sub o ploie torențială, pentru a ataca o pozițiune.

D. John Ingles nu este mai puțin elogios, în ceea-ce privește forțele militare ale imperiului japonez.

Armata lui Mikado este singura forță militară în estremul orient, care a fost dresată după metodele moderne. Forțele japoneze în timpul de pace se ridică la 100.000 omeni, dér pot, în timpul de resbelu, să atingă cifra de 200.000. Acestă armată este admirabilă echipată sub toate punctele de vedere, în ceea-ce privește transporturile, ambulanțele și cele-alte accesorii ale unei armate în campanie. Din punctul de vedere fizic, Japoneșii sunt unu soldat ideal, piciorul sale fiind foarte dezvoltat, pe când partea superioară a corpului este relativ ușoră, ceea-ce face ca el să fiă unu escelent mergător și pare inaccesibil la ostentelă. Consideru pe Japonezi, ca rasa cea mai rezistentă, ce există sub sóre.

Din Petersburg se scrie, că noutatea dată de diarul englesu Standard, cum că Rusia ar trimite trupe în Coreea și ar fi încheiat unu arangiamentu cu Franca în cestiunea Coreei, este inexactă.

Rusia continuă de a lucra de acord cu cele-alte puteri europene pentru a ajunge la o mai repede restabilire a păcii.

„Agenției române“ i-se comunică următoarele:

S'a comunicat în mod oficial la Tokio, că regele Coreei s'a declarat independentu la 30 Iunie, și că a cerut Ja-

ponei să-l ajute să gonescă trupele chineze din Fusain. În lupte Japonezii sunt sprijiniți de trupele coreene. În același timp guvernul coreean a denunțat toate tractatele cu China.

Insciuțare.

Cătră On. publică Român! Am deschis de vre-o câțiva ani aici în Brașov o școlă privată de lucru de mână și de menagiu pentru fete, însoțită tot-deodată și de instrucțiune teoretică în studiu. În acestu timp m'am ocupat mult cu ideea unei adevărate instrucțiuni reclamate de chemarea femeilor noastre de astăzi. Și astfel am ajuns acum a pune cursul, condus de mine, pe o basă, care să corespundă chiamării sale.

Principiul, de care sunt condusă, imi este: se mijlocescu fetitelor, cari au absolutu vre-o școlă de învățamentu, o pregătire cu deosebire practică, pentru sistemizarea și complectarea cunoscintelor de lipsă unei femei și o pregătire teoretică, pentru ca înzestrate cu această pregătire, să fiă bine orientate în toate direcțiunile chiamării lor.

Amesurat acestu principiu mi-am dat silință, cu împreuna sfătuire și lucrare a omenilor competenți de școlă, ca să compun pentru cursul condus de mine o programă, prin care să se împărțescă toate acele învățături, cari au să cualifice pe femeii pentru datorințele și lucrările de căpeteniă, ce fiă-care femeii le întelnescu în viață.

În acestu internatu se voru preda: totu felulu de lucru de mână femeescă ca: torsulu, țesutul la resboiu simplu și mecanicu, vâpsitul tortului, cusutul, croitul, brodatul (chindisitul), împletitul; mai departe din economia casei: gătitul bucatelor, spălatul și călcatul; și apoi pentru completarea și sistemizarea cunoscintelor teoretice: religia, pedagogia și higiena, legumăritul, principii de comptabilitate, aritmetică, istorie, geografie și limba și literatura română, predate de profesori dela gimnasiulu român de aici. La dorință, fetițele mai pot primi și instrucțiune în limbile: germană, maghiară, francesă și în pianu.

În acestu curs se voru primi eleve, cari au trecut de 12 ani și au absolvat vre-o școlă, pe lângă o tacsă de 14 fl. pe lună, pentru care vor căpăta instrucțiune, vîptu bun și cuartir în internatu.

Elevele esterne, cari voescu a avea menagiulu la mine, voru solvi pentru menagiu și instrucțiune pe lună 10 fl., ér fără menagiu 4 fl.

Voiu mai primi în acestu internatu pentru îngrijire, locuință și vîptu, pe lângă tacsă de 14 fl. pe lună și fetițe, cari voescu să-și urmeze studiile la vre-o școlă aici în Brașov.

Cursul se va începe cu 1 Septemvru a. c. v.

Aduc această la cunoscința acelor părinți, cari se interesază de acestu fel de creștere a fiicilor lor.

Brașov, în 30 Iuliu 1894.

Cu totă stima

Maria Belu,
Strada Hierscher Nr. 19.

Literatură.

A apărut Nr. 14 alu interesantei reviste literare-beletristice pentru familia „Rândunica“ cu următorul sumar: Tovarșii nedespărțiți s'au Sântulu Dumitru, de Carolu Scrobă; Nu vă opriți, de T. Simtion; Césuri grele, de Ilarie Chendi; Dați-mi pământul, de Petrea dela Clușiu; Hoțul de cărlan (trad.), de Iuliu Popescu; Când, de Elena Gabor; Rămurele: „Cave lyram“, Descăntece la nuntă, Uituri (chiuituri), Felurite. — Revista literară-beletristică „Rândunica“ apare în Sibiu, de trei-ori pe lună. Proprietaru-editoru și redactoru este d-lă Silvestru Moldovanu. Abonamentulu costă pe an 6 fl., pe 1/2 an 3 fl., pe 1/4 an 1 fl. 70 cr. Pentru Româ-

nia 16 franci. Recomandăm atențiunii publicului iubitoru de literatură această revistă.

A apărut Nr. 36 alu fôei literare vieneze „Neue Revue“ cu următorul sumar: Cl. Tillier: Briefe über die Wahlreform; K. Bleibtreu: Die Entwicklung der Philosophie; B. V. Suttner: „Das Reich Gottes ist in Euch“; I. Pap: Realismus; G. Schwarzkopf: Liebe? Miniaturbilder. Redacțiunea: Viena I, Wallnerstrasse Nr. 9.

Sciri telegrafice.

Belgrad, 24 Augustu. Se anunță, că este gata proiectulu unei noue constituțiuni prin care se întărescu autoritatea regelui, dér se garantază și libertatea poporului. Se va introduce sistemulu de două camere.

Viena, 24 Augustu. Baronulu Mundy, fondatorulu societății de salvare, s'a impușcat. Motivulu este, că și-a închisut a suferi de o bolă incurabilă.

DIVERSE.

Anarchismulu în serviciul amorului. Unu proprietaru din Lodève în fiă-care și primia câte o scrisore, în care anarchiștii îl amenințau să se mute din Lodève, căci la din contră va fi expus la unu atentat. Proprietarul a adus toate epistolele la prefectura, unde făcându-se cercetare s'a găsit, că epistolele le scria chiar fata proprietarului, o fată frumoasă de 19 ani. Plângându a mărturisit fetița, că ea a scris epistolele, ca tatăl său să se mute din orașul Lodève în altu oraș de lângă malul Sena... și aci fata înroși nițel. Tatăl fetei a aflat numai decătu motivulu, ce a îndemnat pe fată-sa la această schimbare de domiciliu. În orașul acela locuia adecă idealulu tinerei fetițe. Prefectulu (în înțelegere cu părintele) a adus următoarea sentință: atentatorulu este pedepsit cu aceea, că are să rămână și mai departe în Lodève. Negreșit pedepsă mai aspră pentru îndrăgostita fată nu se putea dicta.

Geniu și nebuniă. O fôie germană neurologică publică din o scriere a lui Hermann Vierordt următoarele date interesante: Scăfăria lui Kant a fost cu totul asimetrică, largă și hiperbrachicefalică (forțe scurtă), a lui Raffael era mică și brachicefalică (scurtă). Cuvier în tinereț sa era cam hidrocefalu (cu apă în cap) și avea pe capu nise duluri. Creerii lui Byron erau foarte aplecați spre aprindere și în cavitățile scăfăriei s'au aflat două unce de fluiditate sângeroasă. George I din Anglia muri de apoplexie. În capulu lui Carol II se află scurgeri de limfă. Principele Ferdinand Wilhelm din Braunschweig a fost pușcat la 1685 prin capu, și a fost trepanat, cu toate acestea însă după 14 zile năvăli în fruntea dragonilor săi asupra inamicului. Heine muri de tabes dorsalis (uscarea măduvei spinării). Apostolul Pavel a fost epileptic, asemenea Petru cel Mare, Napoleon I și Piu IX. Mohamed a fost histeric, Rousseau suferi de mania de persecutare. George III din Anglia avu cinci atacuri de boale psihice, asemenea Ludovicu II de Bavaria. Un mare număr de persoane cunoscute erau predați rătăcirilor erotice, astfel Michel Angelo, Winkelmann, Platen, Wilhelm de Orania, Sappho, Catarina Howard și Catarina II din Rusia.

Apeductulu lui Solomonu. Ministerulu lucrărilor publice din Constantinople a hotărât reconstruirea vechiului apeductu, celu construitu Solomonu în Ierusalim. Prin acesta orașul sântu se alimentază cu apă din isvórele dela Arroub, depărtare de 22 chilometri de Ierusalim. Spesele reconstruirii se voru urca la două milioane franci. E remarcabilu, că apeductulu acesta funcționa deja pe timpul lui Pilat din Pont.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactoru: responsabilu Gregoriu Maior.

Cursul Bursii din Braşov.
Din 24 August 1894.

Bancote rom. Camp.	9.77	Vënd.	9.79
Argint român. Camp.	9.70	Vënd.	9.75
Napoleon-d'or Camp.	9.86	Vënd.	9.88
Galbeni Camp.	5.80	Vënd.	5.88
Rubie ruseşti Camp.	132.—	Vënd.	132.1/2
Mărci germane Camp.	60.70	Vënd.	12.20
Lire turceşti Camp.	—	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.25	Vënd.	102.25

Cursul la bursa din Viena.
Din 23 August 1894.

Renta ung. de aur 4%	121.70
Renta de corône ung. 4%	95.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	126.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.50
Bonuri rurale ungare	95.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Imprum. ung. cu premii	152.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	143.—
Renta de hârtie austr.	98.55
Renta de argint austr.	98.55
Renta de aur austr.	122.95
Losuri din 1860	145.60
Acții de-ale Băncii austro-ungară	1008.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	458.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	364.50
Napoleonori	9.89 1/2
Mărci imp. ger.	61.02 1/2
London (lire sterlinge).	124.45
Rente de corône austr.	97.85

Sunca veritabilă de Bavaria și limbă de bou de 2 ori pe și prospetă forte.

Subscrisul am onore a aduce la cunoștința on. Public, că am luat

Odaia pentru dejun

din Têrgul cailor Nr. 24,

dela firma Teutsch și o am arangiat de nou contormă cerințelor celor mai așteptate. Se capetă **mâncări reci fine și beuturi bune**, veritabile, după plăcere și cu prețurile cele mai moderate. Serviciu prompt și îndestulitor.

Cu stimă:
IOSIF VITÊZ jun.

Conservede peste.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pantece, în contra cărcilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celorlți mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce.—Prețul unei cutii originale sigilate l fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmări pe cale judicătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin trăs (frotat) alina durerile de gôdină și reumatism și a altor urmări de rēcělă Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebunțarea dilnică, cu deosebire importantă pentru copii de or-ce etate și adulți, asigurăză cęstă apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,
C. și r. furnisorul alți curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează dilnică prin rambursă postală.

La depozite se se cęră anumit preparatele provădute cu iscalitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Braşov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Fr. Kellemen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoții, I. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartier, Fritz Geisberger.

44—19.

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscriesei administratiunei. In casul publicării unui anunciu mai mult

de odată se face scădēmētū, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Mensulă trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Maiu 1894.

Budapesta—Predeală

Tren de persón.	Tren de accel.	Tren român de express persón.	Tren de persón.	Tren de accel.	Tren român de express persón.	Tren de persón.	Tren de accel.	Tren român de express persón.	Tren de persón.	Tren de accel.	
10	8.05	8.05	9.15	pl.	Viena	sos.	3.—	1.55	1.55	7.20	6.25
8.25	2.10	1.55	6.—	9.15	Budapesta	↑	5.50	7.—	7.—	1.50	8.15
11.24	4.07	3.53	9.05	11.12	Szolnok	↑	2.30	5.23	3.50	11.46	4.55
1.35	5.46		11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.21	10.05	2.24
3.46	7.08		1.50	2.12	Oradea-mare	{ pl. } { sos. }		2.25	11.01	8.43	12.23
4.—	7.15		2.24	2.19	Mező Telegd			2.18	10.44	8.38	11.41
4.39	7.43		3.03	2.49	Rév	↑		1.52	10.07	8.13	11.07
5.22	8.18		3.46	3.24	Bratca	↑		1.26	9.30	7.47	10.32
5.45			4.07		Cincia	↑			9.16		10.13
6.34	9.07		4.53	4.17	B-Huiedin	↑	5.40	12.47	8.31	7.08	9.04
7.18	9.37		5.32	4.50	Ghirbău	↑	4.52	12.17	7.53	6.39	9.—
8.05			6.24		Clușiu	{ pl. } { sos. }	2.55		6.53		8.—
8.32	10.37		6.59	5.55	Apahida	↑	2.—	11.01	6.14	5.25	7.30
8.49			8.40	6.11	Ghiriș	↑		10.45	5.45	4.48	6.47
9.06			9.08	6.27	Cucerdea	↑			5.18	4.23	6.29
10.08			10.40	7.27	Uioara	↑		9.23	3.51	3.—	5.21
10.37			11.25	7.50	Vișul de sus	↑		8.53	3.06	2.20	4.47
10.59			11.54		Aiud	↑			2.48	2.—	4.29
11.07			12.04		Teiuș	{ pl. } { sos. }			2.40	1.51	4.23
11.31			12.34	8.17	Creionel	↑		8.23	2.11	1.20	4.02
11.48			1.—	8.33	Blașiu	↑		8.06	1.45	12.54	3.42
12.25			1.40	8.38	Micăsasa	↑		7.59	1.10		2.49
12.50			2.17		Copșa-mică	{ pl. } { sos. }			12.39		2.27
1.04			3.14	9.09	Mediaș	↑		7.30	12.24		2.13
1.35			3.34	9.42	Elisabetopol	↑			11.48		1.39
1.50			3.49	9.44	Sighișoara	↑		6.56	11.29		1.18
2.13			4.11	9.59	Hașfalău	↑		6.54	11.14		1.01
2.32			4.48	10.22	Homorod	↑		6.41	10.55		12.46
3.04			5.27	10.51	Agostonfalva	↑		6.20	10.21		12.16
3.39			6.10	11.12	Apafa	↑		5.53	9.42		11.39
4.01			7.50	12.26	Feldiôra	↑		5.33	9.13		11.17
5.26			8.30	12.58	Braşov	{ pl. } { sos. }		4.27	7.45		10.02
6.08			9.03	1.15	Timiș	↑		3.53	7.01		9.22
6.40			9.38	1.34	Predeală	↑		3.37	6.35		8.05
7.16			10.25	2.09	Bucuresol	pl.		3.16	5.58		8.02
8.—			5.14	4.59				2.45	5.08		7.43
8.—			5.59	5.44				2.18			7.01
11.—			6.29	6.14				6.—	1.42		9.57
12.26			7.15	9.15				5.—	1.12		9.30
1.11			12.20						7.45		8.50

Ghiriș—Turda

tren de persón.	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de persón.	tren de persón.	tren de mixtă	tren de persón.	tren de mixtă	tren de persón.	tren de mixtă
7.33	11.—	4.—	10.17	Ghiriș		5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4.20	10.37	Turda		4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică—Sibiul—Avrig—Făgăraș

tren de persón.	tren de persón.	tren de mixtă	tren de persón.	tren de persón.	tren de mixtă	tren de persón.	tren de mixtă	tren de persón.
2.24	11.34	7.10		pl. Copșa mică		9.34	6.20	12.42
3.53	1.03	9.—		Oena		8.11	5.12	11.13
4.15	1.25	9.26		sos. Sibiul	{ pl. } { sos. }	7.44	4.49	10.45
4.36	1.46			Avrig		7.28		8.33
6.16	3.31			sos. Făgăraș	pl.	6.02		6.54
8.42	6.08					3.28		4.05

Simeria (Piski)—Hunedóra

tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă		
6.15	11.35	4.25	9.43	Simeria		5.25	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.01	Cerna		5.09	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	10.25	Hunedóra		4.45	9.38	2.30	7.45

Brasov—Zernezti

tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă			
8.35	4.55	9.10		Brasov		7.36	1.44	8.31
10.28	6.36	10.30		Zernezti		6.06	12.20	7.20

Muresu—Ludoș—Bistrița

tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă		
4.—	9.10	4.20		Muresu-Ludoș		6.46	7.21
7.07	1.01			Tagu-Budateliou			4.15
9.59	4.55			Bistrița			1.16

Arad—Timisoara

tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă			
6.25	11.35	5.58		Arad		9.14	3.44	10.55
7.32	12.52	6.46		Vinga		9.02	2.40	9.48
8.42	2.10	7.39		Timisoara		8.—	1.12	8.15

Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.

Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.		
2.02	8.10	3.11	8.58	pl. Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3.14	8.51	3.52	9.39	Ludoș		7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos. Oșorheiu	{ pl. } { sos. }	5.30	12.25	5.50	10.35
5.50	10.42	5.36		Regh.-săs.	pl.	5.18	9.35	5.05	
7.25	12.15	7.15				3.50	8.—	3.22	

Careii-mari—Zelau

tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	
5.42	4.10	Careii-mari	9.06	7.05	3.56	11.08
10.30	9.01	Zelau	4.20	2.25	6.34	1.50

Sighișoara—Odorheiu-sęc.

tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	tren de mixtă	
		Sighișoara	9.51	5.32		
		Odorheiu-sęc	7.20	3.—		

Nota: Ôrele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerii încuadrați cu linii mai negri însemnăză ôrele de nôpte.